

Učiteljska škola u Sarajevu i njena generacija učenika od 1961. do 1965. godine

Hašim Muminović

Sažetak

Ovaj rad govori o Učiteljskoj školi u Sarajevu, njenim počecima, trajanju te o generaciji učenika koji su se u njoj školovali od 1961. do 1965. godine. Cilj je podsjećanje na izuzetno važnu odgojno-obrazovnu instituciju u Bosni i Hercegovini, koja je dala zapažene rezultate na prosvjetnom i kulturnom planu. Željeli smo utvrditi temeljne odgojno-obrazovne vrijednosti škole u to doba i onakve kakvim ih vide njeni bivši učenici nakon 50 godina. Uzorak su činili učenici Učiteljske škole ove generacije s kojima smo mogli kontaktirati i koji su bili u mogućnosti da odgovore na pitanja vezana za rad škole. Utvrđeno je da su učenici istakli sve pozitivne karakteristike škole kao i slabosti koje su je pratile. Vidljivo je iz odgovora ispitanika generacije da je škola imala značajan pozitivan utjecaj na njihov razvoj i da im je ostala u dubokom i prijatnom sjećanju. Svi su istakli da prelijepe trenutke u školi nikada nisu zaboravili. Kvalitete svojih profesora, kojih se rado sjećaju, veoma su povoljno ocijenili. Redovno su ih pozivali na svoja druženja. To čine i sada s onima koji su u mogućnosti da dođu.

Mišljenja i stavovi ove generacije vrijedan su prilog potpunijem saznanju o ovoj odgojno-obrazovnoj instituciji u Bosni i Hercegovini, iz koje su izrasli istaknuti prosvjetni radnici i poznati intelektualci.

U obavljenom mini istraživanju primijenjen je survey istraživački metod koji je obuhvatao tehnike intervjuisanja, anketiranja i skaliranja. Istraživanje je obavljeno s bivšim učenicima Učiteljske škole u Sarajevu od 1961. do 1965. godine.

Ključne riječi: *Učiteljska škola u Sarajevu, generacija učenika 1961–1965. godine, vrijednosti škole, karakteristike profesora škole*

Uvod

Učiteljska škola u Sarajevu osnovana je 1882. godine pod nazivom Obrazovalište za pripomoćne učitelje. Tada je to bio, ustvari, napredni učiteljski tečaj u trajanju od tri godine i uzima se kao prvi zvanični početak školovanja učiteljskog kadra u BiH. Obrazovalište je bilo smješteno u trošnoj zgradi ranije medrese na Bendbaši, a kasnije je premješteno na Filipovića trg u Tekija-medresu. Pravo upisa imali su svi građani s navršenih 16 godina bez obzira na vjersku i nacionalnu pripadnost. Od kandidata se tražilo da znaju čitati i pisati „zemaljskim“ jezikom i računati koliko treba za učiteljski poziv. Pred početak škole organiziran je prijemni ispit kako bi se utvrdila podobnost kandidata za učiteljski poziv. Školovanje je bilo besplatno. U prvu generaciju upisano je 18 polaznika: 9 pravoslavne vjeroispovijesti, 6 islamske vjeroispovijesti i 3 katoličke vjere. Nastavni plan škole činili su sljedeći predmeti: Vjeronauka, Školska pedagogika, Zemaljski jezik, Njemački jezik, Račun i geometrijsko oblikovanje, Opći zemljopis i povijest (poseban osvrt na Austro-Ugarsku monarhiju i Bosnu i Hercegovinu), Prirodoslovlje, Gospodarstvo (naročito vrtlarstvo, voćarstvo, pčelarstvo i gajenje peradi), Krasnopis, Prostoručno risanje, Pjevanje, Fakultativna glazba i gombanje.¹ Ovo su bili počeci Učiteljske škole u Sarajevu.

Treba posebno istaći visoke kriterije za upis kandidata i njihovo dalje vrednovanje u formiranju učitelja, koji su utjecali na dalji razvoj škole. Tako naprimjer, kandidati koji nisu položili ispit iz nekog predmeta ponavljali bi razred. Ispit se mogao polagati najviše tri puta, a nakon neuspjeha gubilo se pravo na školovanje.

Ova škola izvela je brojne generacije mladih učitelja, od kojih su neki postali istaknuti intelektualci i stvaraoci u BiH i šire. Godine 1972. školovanje je završila 85. generacija učenika i time je okončan rad škole. Ispred Gimnazije „Obala“ u Sarajevu stoji ploča na kojoj je to zabilježeno.

Nakon pauze od dvadeset i dvije godine, 1994. godine u istoj zgradi ponovo je otvorena Učiteljska škola u Sarajevu, koja je radila do 2006. godine. Okupila je brojne učenike koji su pokazali interesovanje za učiteljski poziv i koji su školu uspješno završavali. Uglavnom su nastavljali školovanje na nastavničkim fakultetima, što je bila dobra osnova za uspješno studiranje. Smatramo da je je i dalje trebalo zadržati srednju učiteljsku školu u našem školskom sistemu.

Učiteljska škola u Sarajevu imala je dobre profesore sve do kraja svog postojanja. Neki od njih kasnije su bili istaknuti naučni i kulturni stvaraoci, a među njima su: Sivije Strahimir Kranjčević, Edhem Mulabdić, Josip Milaković, Ljudevit Dvorniković, Nikola Kašiković, Antun Hangi, Josip Vancaš, Hamdija Kreševljaković, Vitomir Lukić i mnogi drugi.

1 M. Brkić, *Obrazovalište za pomoćne učitelje preteča učiteljske škole* (Sarajevo: SOUR "Veselin Masleša", 1989), str. 42.

Generacija Učiteljske škole u Sarajevu 1961–1965.

U Bosni i Hercegovini je nakon Drugog svjetskog rata otvoreno više učiteljskih škola. U to vrijeme potreba za učiteljskim kadrom bila je velika. Iz tog razloga njihov status drugačije je tretiran i bile su u povoljnijem položaju u odnosu na druge škole. Jedna od tih škola je Učiteljska škola „Nurija Pozderac“ u Sarajevu.

Mi smo ovdje, s razlogom, izdvojili generaciju učenika Učiteljske škole od 1961. do 1965. godine kako bismo govoreći o njima istakli postojanje ove važne odgojno-obrazovne ustanove u to vrijeme i ukazali na neke karakteristike koje su bile njen sastavni dio sve do ukidanja. Željeli smo saznati šta ova generacija učenika misli o svojoj školi uopće, odgojno-obrazovnoj klimi u kojoj su rasli, profesorima koji su ih učili i svemu drugom značajnom za ovu ustanovu. Potakao nas je tekst u *Oslobođenju* od 12. 6. 2015. Godine, u kojem je pisalo da će se generacija učenika ove škole sastati pedeseti put od završetka mature. Evo kako je izgledao taj prilog dat u *Oslobođenju*.

Okupljanje bivših učenika Učiteljske škole Slave 50 godina mature

Sutra će se navršiti 50 godina otkako je diplomirala generacija učenika sarajevske Učiteljske škole 1961 - 1965. To će biti povod za još jedno okupljanje bivših maturanata koji će doći iz raznih krajeva BiH, Hrvatske, Srbije, Amerike, Australije, Kanade... Okupiće se učenici i njihovi profesori da se zajedno raduju životu i prijateljstvu, ali i da se sjete onih koji više nisu s njima. Maturanti čuvene Učiteljske škole na Obali nikada, čak ni u ratu, nisu prestajali da se druže i njeguju sjećanja na mladost i profesore koji su od njih načinili ljude na ponos njihovih porodica i svih koji ih poznaju. Pripadnici ove zlatne generacije učitelja s puno ljubavi njeguju sjećanja na drage profesore Nataliju Vitas, Zlatu Imamović, Vitomira Lukića, Nedretu Sarajlić, Mirjanu Besarević, Dragu Vukelića, Avdu Smajlovića... Sve ove profesore vodio je direktor Kasim Hadžimustafić. Rat je učenike razbacio širom planete, ali se oni ni tada nisu

rastajali. Okupljali su se i skupa sa profesorima razmjenjivali informacije jedni o drugima. Svoja prijateljstva u tim teškim danima u opkoljenom Sarajevu čuvali su i gajili na poseban način. Poslije rata druže se češće nego u mladosti. Svake prve srijede u mjesecu sastaju se u prostorijama Šahovskog kluba, a maturu slave svake druge subote u junu. Tako će biti i ove subote. Okupljanje je zakazano u 10 sati ispred Učiteljske škole (Gimnazija Obala). Proći će školom i prisjetiti se dačkih dana, nakon čega će druženje nastaviti u restoranu Amerikanac. **E. A.**

Već iz samog teksta vidljivo je da se radi o posebnoj generaciji ove škole. Održavali su vezu i komunicirali svih 50 godina i na lijep način obilježavali godišnjice završetka mature. To čine i sada. Nije im izostajalo druženje ni u ratnom periodu. Prozvali su je zlatnom generacijom po brojnim pozitivnim obilježjima i karakteristikama, što su dokazali iskrenim pedesetogodišnjim druženjem.

Odjeljenje IV, razreda Učiteljske škole „Nurija Pozderac“ u Sarajevu, razrednicom, prof. Hrnjević Subhijom, školske 1964./65. godine

Ovo je samo jedno od odjeljenja ove generacije koje je završavalo Učiteljsku školu u Sarajevu, a čija lica mnogo govore. Isti je slučaj i s ostalim odjeljenjima generacije.

Naredna fotografija nastala je nakon 50 godina, a na njoj se uz bivše učenike vide i njihovi profesori.

Generacija učitelja sa profesorima Imamović Zlata, Hrnjević Subhija, Vukelić Dragoljub i Ajanović Sadeta u Učiteljskoj školi 13. juna 2015. godine

Upoznali smo više od 20 bivših učenika generacije i saznali da su mnogi njihovi drugovi i drugarice u različitim zemljama svijeta, da su neki u teškom zdravstvenom stanju i da ne dolaze na tradicionalno okupljanje. Spomenuli su i umrle govoreći lijepo o njima. Njih 14 je popunilo upitnik koji se odnosio na to kakva je bila učiteljska škola i profesori koji su ih učili. Zanimalo nas je iz kojih krajeva su dolazili učenici u školu i kakav je bio njihov soci-ekonomski status. Vidjelo se da su učenici ove generacije porijeklom iz različitih mjesta Bosne i Hercegovine i novonastalih zemalja bivše Jugoslavije. Rečeno nam je da je u generaciji bilo više djevojčica nego dječaka i da je većina bila skromnog materijalnog stanja.

Nastavak školovanja i angažman generacije

Svi bivši učenici ove generacije Učiteljske škole, s kojima smo uspjeli kontaktirati, nastavili su školovanje Na nekom od sljedećih fakulteta i viših škola: Filozofskom fakultetu (Odsjek za pedagogiju i psihologiju), Dramskom studiju, Fakultetu dramskih umjetnosti, Fakultetu političkih nauka (Socijalni rad), Pedagoškoj akademiji (Predškolski odgoj), Fakultetu sporta, Školi rezervnih oficira, Pravnom fakultetu, Pedagoškoj akademiji, (Grupa historija i geografija i Razredna nastava).

Iz navedenog se vidi da su svi anketirani osjetili potrebu za daljim školovanjem. Neki su promijenili struku, dok su drugi nastavili školovanje na nastavničkim

fakultetima. Od grupe s kojom smo kontaktirali saznali smo da je većina bila na rukovodećem položaju: direktori, predsjednici općina, društveno-politički radnici i rukovodioci različitih službi. Prema kazivanju anketiranih, u vezi s tim slična je bila situacija i s većinom drugih bivših učenika do kojih nismo došli ili koji su već umrli. To govori o potencijalu, ambicijama, nivou aspiracija, angažiranosti i potrebi za daljim učenjem i usavršavanjem.

Pored toga, istakli su da generaciju karakterišu brojne pozitivne osobine poput poštovanja drugoga, humanizma, socijabilnosti, odgovornosti, iskrenosti, dosljednosti i tolerancije. Sve te karakteristike dobrim dijelom oblikovane su u ovoj odgojno-obrazovnoj instituciji.

Odgojno-obrazovne vrijednosti škole u to doba

Bilo bi zanimljivo vidjeti odgojno-obrazovne vrijednosti tadašnje škole prema iskazima dijela ove generacije. Šta je tu bilo dobro, a šta nije? Željeli smo saznati koje su to odgojno-obrazovne vrijednosti bile dominantno zastupljene u radu ove institucije. Evo njihovih ocjena i mišljenja o karakteristikama Učiteljske škole u Sarajevu iz tog perioda.

Među pozitivnim odgojno-obrazovnim vrijednostima tadašnje Učiteljske škole navedeno je sljedeće:

- u prvom planu bio je red, rad i disciplina;
- Svestrano obrazovanje, moralna načela, humanistička orijentiranost, društvena angažiranost, patriotizam, druželjubivost, uvažavanje drugog i drugačijeg;
- poštovanje autoriteta profesora i institucije;
- poštovanje svega onog što je dobro u ljudima;
- odgovornost, poštovanje uopće i dosljednost;
- kvalitet nastavnog procesa, prisnan i roditeljski odnos profesora prema učenicima;
- tolerancija, prihvatanje drugog, poštovanje prirode u kojoj živimo;
- škola je bila veoma uspješna odgojno-obrazovna institucija;
- pripremljenost učenika za budući poziv;
- učenici iz ove ustanove nose najljepše uspomene u životu;
- obezbijeđenost povoljne odgojno-obrazovne klime.

Ova generacija Učiteljske škole u Sarajevu prepoznavala je skoro sve slabosti svoje škole, među kojima su navedene sljedeće:

- profesori su bili strogi pri ocjenjivanju;
- veliki broj učenika u odjeljenjima;
- nedostatak adekvatnog prostora: učionica, kabineta, laboratorija i nastavnih sredstava;
- prenaplašeno zahtijevanje ozbiljnosti i odgovornosti u učenju i ponašanju učenika;
- preobiman nastavni plan i program;
- strogi kriteriji u vrednovanju;
- prevelika strogost profesora – jaz između učenika i profesora;
- nedostatak znanja iz razvojne psihologije;
- nedostajanje predmeta Historija umjetnosti.

Iz navedenog se vide pozitivne strane tadašnje Učiteljske škole, ali i njene negativne strane. Kritički su razmotrene sa distance od 50 godina. Pozitivne strane dominantnije su i odnosile su se na humanizam, aktivnost, marljivost, odgovornost, dosljednost i pravednost. U odgovorima pojedinaca posebno su naglašeni socijalnost, red, rad i humanizam. Čini se da je škola na tome dosta radila i postizala izvanredne rezultate.

Na pitanje koliko je bilo darovitih učenika odgovoreno je da je bilo dosta takvih učenika i to iz različitih područja: matematike, jezika i književnosti, likovne kulture i sportskih disciplina. Po tome se škola prepoznavala u odnosu na druge škole u gradu. Svoju darovitost potvrdili su u različitim kulturnim i sportskim aktivnostima te profesionalnom radu u različitim područjima. Posebno je istaknuto da je bilo tokom školovanja kulturno-zabavni život bio bogat. Organizirana su česta i zanimljiva druženja. To su bili izleti, priredbe, sportska takmičenja i različiti oblici vanškolskog rada. Većina je izjavila da su im to najprijatniji doživljaji u životu, koje nisu nikada zaboravili.

Izuzetno važno pozitivno obilježje škole ogledalo se u tome što su jednako tretirani svi učenici bez obzira na nacionalnost i materijalno stanje. To je značajno doprinosilo, pored ostalog, stvaranju povoljne klime u školi koja je kod svih ulijevala poštovanje. To je posebno istakla većina bivših učenika.

Ponosni su na svoju generaciju i po tome što su bili i buntovnici. Nisu se slagali s nekim odlukama uprave škole uprkos postojećoj strogosti i mogućim negativnim posljedicama po razred ili pojedince. Tako su svoju hrabrost i jedinstvo pokazali kao generacija kada su organizirano protestirali zbog odluke Nastavničkog vijeća da im omiljenog profesora Jožu Farkaša udalje iz škole. Sve dnevne novine, svaka na svoj način, pisale su o buntovnoj generaciji Učiteljske škole u Sarajevu.

Među negativnim karakteristikama škole prepoznatljiva je rigidnost i strogost u komunikaciji s učenicima. Pretjerivalo se u disciplini i rigoroznim kriteri-

jima u ocjenjivanju. To potvrđuju završne ocjene učenika ove generacije, među kojima je bilo malo odličnih učenika. Najneprijatniji događaji odnosili su se na ocjenjivanje učenika i gubljenje godina u toku školovanja.

Kako su bivši učenici Učiteljske škole ocijenili svoje profesore nakon 50 godina

Da bismo utvrdili kako su bivši učenici ove generacije ocijenili svoje profesore, zamolili smo ih da pažljivo pročitaju svaku tvrdnju na datoj skali² procjene u kojoj mjeri su se navedene osobine i postupci profesora škole ispoljavali u neposrednom radu i komunikaciji s njima. Nakon obrade skale i sumiranja odgovora ispitanika dobili smo sljedeće ocjene (Dijagram 1).

Karakteristike ipostupci profesora škole	Uvijek	Veoma često	često	Povremeno	Rijetko	Veoma rijetko	Nikad
1. Objašnjavaju ciljeve nastave	7	6	5	4	3	2	1
2. Razumiju vaše potrebe	7	6	5	4	3	2	1
3. Obrazlažu šta očekuju od vas	7	6	5	4	3	2	1
4. Imaju jasne kriterije vrednovanja	7	6	5	4	3	2	1
5. Realiziraju nastavu po utvrđenom planu	7	6	5	4	3	2	1
6. Primjenjuju savremene nastavne tehnologije	7	6	5	4	3	2	1
7. Dolaze pripremljeni na nastavu	7	6	5	4	3	2	1
8. Znaju sadržaj predmeta	7	6	5	4	3	2	1
9. Kreativni su u izvođenju nastave	7	6	5	4	3	2	1
10. Otvoreni su za nove ideje	7	6	5	4	3	2	1
11. Nastoje da nastavu učine interesantnom	7	6	5	4	3	2	1
12. Motiviraju vas na veća dostignuća	7	6	5	4	3	2	1
13. Pravovremeno vas obavještavaju o svim	7	6	5	4	3	2	1
14. Poštuju ličnost učenika u cjelini	7	6	5	4	3	2	1
15. Detaljno vas upoznaju s programom	7	6	5	4	3	2	1
16. Uvažavaju vaše sugestije	7	6	5	4	3	2	1
17. Spremni su pomoći i mimo zvaničnog radnog	7	6	5	4	3	2	1
18. Prema svima postupaju jednako	7	6	5	4	3	2	1
19. Cijene kada učite napamet	7	6	5	4	3	2	1
20. Cijene kada ste kreativni	7	6	5	4	3	2	1
21. Cijene kada praktično razmišljate	7	6	5	4	3	2	1
22. Uvažavaju vas kao ličnosti	7	6	5	4	3	2	1
23. Dolaze na vrijeme na nastavu	7	6	5	4	3	2	1
24. Strogi su i krutit u radu sa vama	7	6	5	4	3	2	1
25. Pokazuju smisao za humor	7	6	5	4	3	2	1
26. Uspješno rješavaju konfliktno situacije	7	6	5	4	3	2	1
27. Snažljivi su u nastavi	7	6	5	4	3	2	1
28. Dolaze redovno na nastavu	7	6	5	4	3	2	1

Dijagram 1.

Ocjena kompetentnosti profesora Učiteljske škole u Sarajevu 1961–1965. godine

2 Na raspolaganju su imali skalu od 7 stupnjeva, čiji brojevi znače: 7 uvijek; 6 veoma često; 5 često; 4 povremeno; 3 rijetko; 2 veoma rijetko; 1 nikad. Bilo je potrebno zaokružiti samo jedan broj.

Iz datog dijagrama vidljivo je da su profesori tadašnje učiteljske škole, nakon 50 godina, veoma povoljno ocijenjeni po bitnim stavkama didaktičko-metodičke kompetentnosti u odgojno-obrazovnom radu. Po svim stavkama počev od redovnog dolazka na nastavu, preko aktivnosti na nastavi, poticanja na kreativni rad, razumijevanja učenika do objektivnosti, dosljednosti i principijelnosti, bili su na pozitivnoj strani skale. Bivši učenici veoma su visoko ocijenili stepen poznavanja sadržaja predmeta koji profesori realiziraju, redovan dolazak na nastavu, pripremljenost za nastavu, kreativnost na nastavi, uvažavanje učenika kao ličnosti i uspješno rješavanje konfliktnih situacija u školi.

Uz spomenuta obilježja škole uopće i bitne karakteristike profesora koje je ova generacija istakla vidljivo je da se radi o instituciji koja je bilo dobro organizirana, da je izvanredno funkcionirala, da je imala dobar nastavni kadar i da je postizala zadovoljavajuće rezultate.

Zaključak

Učiteljska škola u Sarajevu dala je veliki doprinos razvoju odgoja i obrazovanja na prostoru Bosne i Hercegovine i šire. U njoj su educirani učenici za poziv učitelja na savremenim principima odgoja i obrazovanja tog vremena. Kriteriji za upis obuhvatali su sve osnovne elemente potrebne za rad budućeg učitelja. Pored općeg uspjeha vodilo se računa o specifičnim sposobnostima i osobinama pojedinca koje su važne za profila učitelja. Škola je njegovala pozitivnu klimu za oblikovanje budućeg učitelja. Po svojoj koncepciji bila je humanistički orijentisana. Insistiralo se na svestranosti, odgovornosti, dosljednosti i kreativnosti. Biral je kvalitetne nastavnike, koji mogu uspješno doprinositi unapređenju rada i afirmaciji škole. Zbog velikih potreba za učiteljskim kadrom dobijala je solidnu potporu od društvene zajednice. Preko svojih učenika dala je veliki doprinos suzbijanju nepismenosti i kulturne zaostalosti. Njeni kadrovi hvatali su se ukoštac s brojnim odgojno-obrazovnim problemima i teškoćama i uspješno ih rješavali. Zato Učiteljsku školu u Sarajevu posebno, a i sve druge u Bosni i Hercegovini, ne treba zaboraviti zbog svega što su učinile za naše dobro. Istna, treba imati na umu i negativan utjecaj ideologije koja je u tom vremenu dominirala.

Učenici generacije 1961–1965. imaju pozitivan stav prema školi u kojoj su učeni i poučavani. Sakupljeni iz različitih krajeva BiH i šire, postali su dobri i odani prijatelji i ljudi. To su dokazali redovnim godišnjim i drugim susretima u svojoj školi. Afirmirali su i čuvali pozitivne uspomene, kojih je, kako kažu, bilo napretek. Izgleda da je škola bila posebno uspješna na planu razvoja socijalizacije i empatije unutar generacije. Bili su ponosni na školu koju su završili, prepozna-

vali su i cijenili vrijednosti koje im je dala. Lijepo je bilo čuti odrasle ljude kako, nakon pedeset godina, pamte i ne zaboravljaju vrijednosti koje su postale sastavni dio njihove ličnosti te osnova za dalji razvoj i aktivnost.

Možda je potrebno uz pomen Učiteljske škole u Sarajevu i njene generacije 1961–1965. ponovo istaći ideološku komponentu koju je tadašnji sistem nametao i koji ih je mogao nedozvoljeno indoktrinirati. Međutim, gledano kroz ovu generaciju i njihovo kazivanje, humanizam, svestranost, odgovornost i kreativnost u formiranju nije izgleda dao da se ode u neželjenom pravcu. Kao dobri učitelji i tu su se inteligentno snalazili i ostali stabilni i dosljedni. Tome su, svakako, doprinijeli kvalitetni profesori koji su ih vodili i učili.

Literatura

- Halid Ademović, *Počeci obrazovanja učitelja u Bosni i Hercegovini* (Sarajevo: SOUR “Veselin Masleša”, 1989)
- Mladen Bevanda, *Pedagoška misao u Bosni i Hercegovini 1918–1941* (Sarajevo: Filozofski fakultet, 2001)
- M. Brkić, *Obrazovalište za pomoćne učitelje preteča učiteljske škole* (Sarajevo: SOUR “Veselin Masleša”, 1989)
- Hašim Muminović, *Metodička koncepcija nastave osnovne škole* (Sarajevo: IDP „Udžbenici, priručnici i didaktička sredstva“, 1991)
- Mitar Papić, *Školstvo u Bosni i Hercegovini u vrijeme Austro-Ugarske* (Sarajevo: Veselin Masleša, 1972)
- Marko Pranjčić, *Didaktika – povijest, osnove, profiliranje, postupak* (Zagreb: Hrvatski studiji Sveučilišta u Zagrebu, 2005)
- Mate Zaninović, *Opća povijest pedagogije* (Zagreb, Školska knjiga, 1988)
- Zbornik radova sa simpozijuma 100 godina učiteljstva u Bosni i Hercegovini* (Sarajevo: Veselin Masleša, 1989)

The Teacher Training School in Sarajevo and the Student Generations from 1961 to 1965

Hašim Muminović

Abstract

This paper deals with the Teacher Training School in Sarajevo, its beginnings and history, and the generations of pupils who passed through its halls between 1961 and 1965. The author's aim is to draw attention to an educational institution of exceptional importance for Bosnia and Herzegovina and one that had a major impact on education and culture. The paper outlines the fundamental educational values that informed the school during the period in question and how they are now viewed by former students, some 50 years later. The sample for the study comprised students from the aforementioned generations at the Teacher Training School whom the author was able to contact and who were prepared to answer questions regarding the school and its role. The students pointed out both the major positive features of the school and certain weakness that went along with them. From their answers, it is evident that the school had a significant positive impact on their development and left a profound and favourable impression on their memories. All of them emphasized that they would never forget their wonderful experiences at the school. They also rated very highly the qualities of their professors, whom they remember with pleasure and regularly invite to reunions. They still invite any able to join them.

These generations' views and opinions are a valuable contribution to a fuller understanding of this Bosnian and Herzegovinian educational institution, which served as alma mater for prominent teachers and intellectuals.

This mini-research project involved the application of a survey research method, including interviews, questionnaires, and extrapolation. The survey was conducted with former students of the Sarajevo Teacher Training School present between 1961 and 1965.

Key words: the Teacher Training School in Sarajevo, the 1961–1965 student generations, the values of the school, the characteristics of teachers at the school